

POSTANOWIENIE

Dnia 11 lipca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący)
SSN Małgorzata Gierszon
SSN Marek Pietruszyński (sprawozdawca)

w sprawie **Ł.P.**

oskarżonego z art. 286 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 11 lipca 2018 r.,

skargi obrońcy oskarżonego,

na wyrok sądu odwoławczego – Sądu Okręgowego w T.,

z dnia 16 marca 2018 r., sygn. akt IX Ka [...],

uchylającego wyrok Sądu Rejonowego w W.,

z dnia 30 maja 2017 r., sygn. akt II K [...],

na podstawie art. 539e § 2 *in principio* k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

1) oddalić skargę;

2) obciążyć Ł.P. kosztami sądowymi postępowania skargowego.

UZASADNIENIE

Ł.P. został oskarżony o to, że w dniu 10 marca 2015 r. w G., prowadząc działalność gospodarczą pod nazwą „F.” w P., działając ze z góry powziętym zamiarem, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej zakupił towar w postaci śruty sojowej „H.” w ilości 25,58 ton za kwotę 53 645,10 zł, wprowadzając w błąd właściciela firmy co do zamiaru uregulowania należności za dostarczony towar, czym doprowadził firmę „T.” Sp. z o.o. w G. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 46 723,89 zł, to jest o przestępstwo z art. 286 § 1 k.k.

Sąd Rejonowy w W., wyrokiem z dnia 30 maja 2017 r., sygn. akt II K [...], uniewinnił oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu czynu, a kosztami postępowania w sprawie obciążył Skarb Państwa.

Na skutek apelacji wniesionych na niekorzyść oskarżonego przez prokuratora oraz pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego Sąd Okręgowy w T., wyrokiem z dnia 16 marca 2018 r., sygn. akt IX Ka [...], uchylił zaskarżony wyrok w całości i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w W. do ponownego rozpoznania.

Obrońca oskarżonego, na podstawie art. 539a § 1 k.p.k., wniósł skargę na wyrok Sądu odwoławczego. Oparł ją o zarzut naruszenia przepisów postępowania, to jest art. 437 § 2 *in fine* k.p.k. mającego wpływ na treść zaskarżonego wyroku, polegającego na bezzasadnym uchyleniu wyroku Sądu Rejonowego w W. i przekazaniu sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania, co skutkowało, zdaniem skarżącego, pochopną kasatoryjnością orzeczenia wydanego w tej sprawie, wobec niespełnienia ustawowych wymogów wymienionych enumeratywnie we wskazanym przepisie.

W konsekwencji obrońca wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w T. i przekazanie sprawy temu Sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania.

W pisemnej odpowiedzi na skargę prokurator wniósł o uznanie jej za oczywiście bezzasadną i jej oddalenie.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Skarga obrońcy Ł.P. okazała się bezzasadna.

Zgodnie z art. 437 § 2 k.p.k. uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k., art. 454 k.p.k. lub jeśli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości. Powiązanie przepisu art. 437 § 2 k.p.k. z treścią art. 539a § 3 k.p.k., w którym wskazano podstawy skargi, jednoznacznie wskazuje, że Sąd Najwyższy rozpoznając skargę na wyrok sądu odwoławczego ogranicza się wyłącznie do badania, czy w sprawie, na etapie postępowania przed sądem I lub II instancji, zachodzi tzw. bezwzględna przyczyna odwoławcza, albo doszło do uchylenia wyroku mimo braku formalnych przeszkód określonych w art. 454 k.p.k. do wydania wyroku zmieniającego lub też konieczne jest przeprowadzenie w

całości przewodu sądowego (por. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2018 r., I KZP 13/17, OSNKW 2018, Nr 3, poz. 23 oraz postanowienie SN z dnia 10 lutego 2017 r., IV KS 6/16, LEX nr 2204960). Z powyższego wynika również, że uzasadnienie wyroku sądu odwoławczego musi jednoznacznie określać, która z przesłanek określonych w art. 437 § 2 k.p.k. była podstawą uchylenia wyroku sądu I instancji i przekazania sprawy temu sądowi do ponownego rozpoznania.

W myśl art. 454 § 1 k.p.k. sąd odwoławczy nie może skazać oskarżonego, który został uniewinniony w pierwszej instancji lub co do którego w pierwszej instancji umorzono lub warunkowo umorzono postępowanie. Sąd Najwyższy zaakcentował, że w wypadku reguły *ne peius* z art. 454 § 1 k.p.k., kontrola skargowa obejmuje ocenę prawidłowości zastosowania tego przepisu pod kątem spełnienia warunku, że sąd odwoławczy „nie może skazać oskarżonego”. Wymaga to wykazania przez ten sąd, że gdyby nie stwierdzone uchybienie, to mógłby zapaść wyrok skazujący, ale jego wydanie nie jest dopuszczalne w instancji odwoławczej z uwagi na zakaz takiego orzekania. Dopiero wówczas zaskarżony wyrok podlega uchyleniu, a sprawa zostaje przekazana sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania (por. cyt. uchwała SN z dnia 25 stycznia 2018 r., I KZP 13/17).

Treść pisemnych motywów Sądu odwoławczego przekonuje, że w sprawie realna jest możliwość wydania wyroku skazującego. Istniał więc powód uchylenia wyroku Sądu *meriti* wynikający z art. 454 § 1 k.p.k.

Uchylając wyrok Sąd odwoławczy w sposób odpowiadający wymogom art. 457 § 3 k.p.k., wskazał na pobieżność oceny wyjaśnień oskarżonego, który korzystając z prawa do odmowy złożenia wyjaśnień i odpowiadając wyłącznie na pytania swojego obrońcy, nie wyjaśnił, jaka przeszkoda o charakterze obiektywnym uniemożliwiła mu uregulowanie należności w ustalonym przez strony umowy krótkim terminie. W ocenie Sądu odwoławczego, zgromadzone do tej pory dowody nie dają podstawy do przyjęcia, że przeszkoda taka w ogóle zaistniała, ani że miała charakter niezależny od oskarżonego. Dlatego też, w ocenie Sądu Okręgowego, nierozstrzygnięcie tej kwestii, zwłaszcza w oparciu o wyjaśnienia oskarżonego, nie pozwala na jego uniewinnienie. Sąd zwrócił również uwagę na konieczność

procesowej weryfikacji tych depozycji pod kątem argumentacji przedstawionej przez skarżących w apelacjach.

Oczywistym jest więc, że przy takim stanowisku Sądu odwoławczego, w układzie procesowym jaki wystąpił w przedmiotowej sprawie, Sąd ten nie miał możliwości wydania orzeczenia innego niż kasatoryjne, bowiem na przeszkodzie temu stał zakaz wynikający z art. 454 § 1 k.p.k. (reguła *ne peius*) związany z konstytucyjną zasadą dwuinstancyjności. Przepis ten stanowi jedną z podstaw wydania orzeczenia kasatoryjnego wymienionych w art. 437 § 2 k.p.k.

Wobec klarowności pisemnych motywów Sądu Okręgowego, gołosłowne i nietrafne są rozważania autora skargi w przedmiocie niezaistnienia żadnej z wymienionych w art. 437 § 2 zd. 2 k.p.k. podstaw uchylenia orzeczenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. Stwierdzenie poprawności zastosowania przez Sąd odwoławczy art. 454 § 1 k.p.k. jest wystarczające do akceptacji wyroku tegoż Sądu, a tym samym dla oddalenia skargi.

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak na wstępie.

ał